KONTROLLIAKT

17.12.2001 nr 13-4/51

Riigieelarves toimetulekutoetusteks ettenähtud raha määramise ja väljamaksmise seaduslikkus

Koostajad:

Maidu Lääne
Saima Strenze

Tallinn
2001

Toimetulekutoetuse maksmine Narva linnas

1. SISSEJUHATUS 3

1.1 VALDKONNA ÜLEVAADE 3
1.2 AUDITI ISELOOMUSTUS 4
1.2. AUDITI TEOSTUS 4
1.3 VARASEMAD KONTROLLIMISED 5

2. TOIMETULEKUTOETUSE MAKSMINE NARVA LINNAS 6

2.1 TOIMETULEKUTOETUSE MAKSMISE SISEREGULATSIOON 6
2.2 SOTSIAALABIAMET 6
2.3 KONTROLL TOIMETULEKUTOETUSE MAKSMISE ÜLE 8
2.4 SANKTSIOONID 10

3. TOIMETULEKUTOETUSE MAKSMINE PROTSEDUURIREEGLEID EIRATES 10

3.1 TOETUSE MAKSMINE TAOTLEJATE AVALDUSTETA JA TOIMIKUT AVAMATA 10
3.2 TOETUSE OTSUSTUSÕIGUSE LIIGNE KOONDUMINE 11
3.3 TOETUSE MAKSMINE VORMINÕUDEID RIKKUDES 11

4. TOIMETULEKUTOETUSE MAKSMINE ÕIGUSAKTE EIRATES 12

4.1 TOETUSE MAKSMINE MATERIAALSE ABINA 12
4.2 TOETUSE MAKSMINE VARASEMA PERIOODI VÕLGNEVUSE KATTEKS 13
4.3 TOETUSE MAKSMINE PUUDULIKE ANDMETE JA DOKUMENTIDE ALUSEL 13
4.3.1 Toetuse maksmine eluasemekulusid tõendamata 14
4.3.2 Toetuse maksmine perekonnaliikmete andmete puudumisel 15
4.3.3 Toetuse maksmine magistrantidele 16
4.3.5 Toetuse maksmine väiksema elatisraha saamisel 17
4.3.6 Toetuse maksmine elamisloata isikutele 18
4.3.7 Toimetulekutoetuse maksmine kodutute öömaja asukatele 20

5. ETTEPANEKUD 21

Lisa 1 22
Lisa 2 22-23

Selgitus kontrolliakti kohta

Kontrolliakt on vastavalt Riigikontrolli seaduse §-le 29 koostatud dokument. § 29 lg 2 järgi tutvustatakse kontrolliakti auditeeritava asutuse juhile, kes allkirjastab selle koos raamatupidamise eest vastutava isikuga. Soovi korral esitavad nad akti kohta oma arvamuse.

Kontrolliakti õigsuse eest vastutavad kooskõlas Riigikontrolli seaduse § 29 lg 1 kontrolliaktile allkirja andnud isikud. Kontrollijatele esitatud dokumentide, õiendite ja seletuste õigsuse eest vastutab nendele allkirja andnud isik.

Akt koostatakse kahes eksemplaris, millest üks jääb Riigikontrollile ja teine Narva Linnavalitsusele.

1. Sissejuhatus

1.1 Valdkonna ülevaade

Eesti põhiseaduse § 28 järgi on igal Eesti kodanikul puuduse korral õigus riigi abile. Ka Euroopa sotsiaalharta järgi (artikkel 13, lõige 1) peab riik tagama, et iga piisavate elatusvahenditeta isik, kes pole suuteline oma tööga või muude allikate kaudu neid vahendeid hankima, saab küllaldast abi.

Toimetulekutoetuse sätestab sotsiaalhoolekande seaduse[1] § 22, mille järgi on seda õigus saada isikutel, kelle kuusissetulek on alla Vabariigi Valitsuse poolt kinnitatud minimaalsetest tarbimiskulutustest lähtuvat toimetulekupiiri. 2002. aasta 1. jaanuarist hakkab kehtima sotsiaalhoolekande seaduse muutmise seadus[2]. Toimetulekutoetuse maksmise seisukohast on põhiliseks muudatuseks see, et toetuse maksmiseks ei eraldata edaspidi raha riigieelarvest maavalitsustele, vaid otse valla- ja linnaeelarvetele.

Riiklike sotsiaaltoetuste maksmise tingimused ja kord on kehtestatud Vabariigi Valitsuse (VV) määrusega[3], mille kohaselt maksab toimetulekutoetust valla- või linnavalitsus kuusissetuleku alusel. Lähtutakse rahasummast, mis jääb isikule või perekonnale pärast alatise eluasemega (normpinnaga) seotud kulude katmist.

2001. aasta esimesel poolel maksti Narva linnas toimetulekutoetust 13,7 miljonit krooni. Võrreldes 2000. ja 2001. aasta esimest poolt on sel aastal toimetulekutoetust makstud vähem 2,1 miljonit krooni.

Narvas elab üle 72 000 inimese. Käesoleva aasta esimesel poolel sai toimetulekutoetust 14 478 (neist töötuid ja tööotsijaid 10 889; tähtajalise elamisloaga isikuid 5114, sh 3292 perekonda (1521 iga kuu). Toetussumma ühe elaniku kohta oli 200 ja ühe taotluse kohta 946 krooni .

Auditeeritaval perioodil oli Narva Linnavolikogu 31-liikmeline ning selle esimees oli Elsa Suikanen. Linnapea oli Imre Liiv . Raamatupidamise korraldamise ja raamatupidamisandmete õigsuse eest vastutavat isikut Narva Linnavalitsuses ei ole määratud.

Sotsiaalabiameti direktorina töötas Tamara Buldõgerova.

---

[1] Vastu võetud 08.02.1995
[2] Vastu võetud 09.10.2001
[3] VV 23.12.1996. a määrus nr 318 "Riiklike sotsiaaltoetuste maksmise tingimuste ja korra kehtestamine"

1.2 Auditi iseloomustus

Auditi aluseks on Riigikontrolli 2001. aasta tööplaan ja heakskiidetud auditiettepanek 24.09.2001. Audit on osa Riigikontrolli projektist, mille käigus kontrollitakse toimetulekutoetuse maksmist eri omavalitsustes.

Auditi eesmärgiks on välja selgitada, kas Narva linn on kasutanud riigieelarvest toimetulekutoetuste maksmiseks eraldatud raha seaduslikult ja sihtotstarbeliselt.

Auditi objektiks on toimetulekutoetuste maksmise korraldus Narva linnas.

Auditeeritud asutus on Narva Linnavalitsus.

Vaadeldav ajavahemik on 01.01.2001 kuni 30.09.2001.

1.2 Auditi teostus

Auditi planeerimisel, läbiviimisel ja tulemuste vormistamisel järgiti Riigikontrolli tegevusriskide auditi osakonna auditi põhiprotsessi ja dokumenteerimise nõudeid.

Auditi objekti valikul oli olulisemaks kriteeriumiks toimetulekutoetuseks eraldatud rahasumma suurus. Narva Linnavalitsus oli teiste omavalitsustega võrreldes üheks suuremaks toimetulekutoetuse maksjaks.

Auditi eelselgituse käigus püstitati järgmised hüpoteetilised riskid:

- toetusemääramise aluseks olevate regulatsioonide piisamatus ja/või eiramine;
- kontrollimehhanismide piisamatus ja/või eiramine;
- otsustamisõiguse liigne koondumine;
- aruannete selgusetus ja ebausaldusväärsus.

Auditiga testiti, kas ja kui suures ulatuses nimetatud riske esines.

Intervjueeriti toimetulekutoetuste määrajaid ja väljamaksjaid, sh Ida-Viru Maavalitsuse sotsiaal- ja tervishoiuosakonna juhatajat Merike Peri, sama osakonna spetsialisti Anne Võsu, Narva Linnavalitsuse sotsiaalabiameti direktorit Tamara Buldõgerovat, pearaamatupidajat Eha Seppa, vanemkonsultanti Anna Tsigarevat ning konsultante ja konsultant-arvestajaid.

Analüüsiti dokumente ja statistilisi andmeid. Narva Linnavalitsuse ja sotsiaalabiameti dokumendid moodustavad auditi põhilise tõendusmaterjali.

Väärkasutuste avastamiseks toimetulekutoetuste väljamaksetes koostati valim. 50% juhtudest valiti juhuslikult, 50% suuremat riskiohtu arvestades (suuremad eluasemekompensatsioonid, ühiselamutes elavad taotlejad, tähtajalise elamisloaga isikud, sularahatoetused ning passiandmetega varustamata väljamaksed).

Vaadati läbi 1500 toimetulekutoetust, mis moodustas seisuga 31.09.2001. a 7,5% määratud toetuste üldarvust (19944). Auditeeritud juhtude puhul maksti toimetulekutoetust välja 1,7 miljonit krooni ehk 9% aasta esimesel üheksal kuul välja makstud toimetulekutoetuse summast.

Auditeerisid ja kontrolliakti koostasid tegevusriskide auditi osakonna auditijuht Maidu Lääne ja auditispetsialist Saima Strenze.

1.3 Varasemad kontrollimised

Riigikontroll ei ole varem Narva Linnavalitsuses toimetulekutoetuse määramist ja maksmist auditeerinud.

Ka Ida-Viru Maavalitsuse sotsiaal- ja tervishoiuosakond ei ole toimetulekutoetuse määramist ja maksmist Narva Linnavalitsuses kontrollinud.

2. Toimetulekutoetuse maksmine Narva linnas

2.1 Toimetulekutoetuse maksmise siseregulatsioon

Lähtudes sotsiaalhoolekande seadusest ja Vabariigi Valitsuse 23.12.1996. aasta määrusest nr 318 on Narva Linnavolikogu määrusega 26.03.1997. a. nr 6/10 kinnitatud toimetulekutoetuse maksmise tingimused ja kord. Linnavolikogu määrustega 23.03.1998. a. nr 40/24 ja 14.10.1998. a. nr 61/31 on ülalnimetatud korda muudetud ja täiendatud.

Narva Linnavolikogu 17.05.2000. a. nr 27/14 on kõik eespooltoodud määrused tühistatud seoses sellega, et need ei olnud vastavuses Vabariigi Valitsuse 23.12.1996. a. määrusega nr 318 " Riiklike sotsiaaltoetuste maksmise tingimuste ja korra kehtestamine".

Toimetulekutoetuse maksmise protseduuri ei ole linnavalitsus kehtestanud.

2.2 Sotsiaalabiamet

Toimetulekutoetuse määramise ja maksmisega tegeleb Narva Sotsiaalabiamet.

Sotsiaalameti põhimäärus on kinnitatud Narva Linnavolikogu määrusega 11.10.2000. a. nr 51/21. Vastavalt põhimääruse punktile 2.1.2 on sotsiaalabiameti üheks ülesandeks sotsiaalteenuste ja muud liiki abi organiseerimine ja osutamine, sotsiaaltoetuste määramine ja maksmine. Toimetulekutoetuse määramist ja maksmist põhimääruses ei ole käsitletud. Lähtudes põhimääruse punktist 6.1 kontrollib ameti finants-majanduslikku tegevust Narva Linnavalitsuse Rahandusamet. Viimane teostab tegevuse revisjoni mitte harvem kui kord 3 aasta jooksul.

Sotsiaalabiameti koosseisus on vanemkonsultant , 8 konsultanti, asenduskonsultant ja 3 konsultant-arvestajat, kes kõik tegelevad toimetulekutoetuse määramise ja maksmisega. Linn on jaotatud 8 mikrorajooniks, neist igale on määratud konsultant. Konsultantide tööruumid asuvad linna neljas kohas, neist igas töötab 2 konsultanti. Konsultantide tööruumid paiknevad linnale kuuluvates ühiselamutes. Konsultant-arvestajad on aga kõik koondatud ühte mikrorajooni.

Vanemkonsultandi, sotsiaalküsimuste konsultandi ja konsultant-arvestaja ametijuhendid on kinnitatud sotsiaalabiameti direktori poolt 04.04.1999. a.

Kooskõlas ametijuhendile on vanemkonsultandi põhiülesanne linna mikrorajoonides asuvate konsultantide töö korraldamine. Vanemkonsultant esitab direktorile, raamatupidamisele ja ka

maavalitsusele kvartali, poolaasta ja aasta koondaruanded toimetulekutoetuse maksmise kohta. Vanemkonsultant teostab plaanilist dokumentaalset kontrolli mikrorajoonides toimetulekutoetuse arvestamise üle. Ta korraldab osakonna töötajate täiendkoolitust.

Sotsiaalküsimuste konsultandi põhiülesandeks on ametijuhendi järgi toimetulekutoetuse arvestamine. Konsultant esitab vanemkonsultandile ja raamatupidamisele igakuulised, I kvartali, poolaasta, 9 kuu ning aastaaruanded toimetulekutoetuse maksmise kohta.

Konsultant-arvestaja põhitöö ametijuhendi järgi on eluaseme ja kommunaalteenuste kulude õiendite vormistamine toimetulekutoetuse taotlejatele.

2.3 Toimetulekutoetuse maksmise korraldus

Sotsiaalabiametis on üles ehitatud toimiv toetuse menetlemise protsess. Protsess on orienteeritud õigusaktides toimetulekutoetuse maksmiseks püstitatud nõuete täitmisele ja raha kasutamise sihipärasuse tagamisele.

Toimetulekutoetuse määramise ja maksmise protseduurireeglid kinnitatud kujul puuduvad. Sotsiaalabiameti töötajad lähtuvad oma töös ametijuhenditest, neile antud juhistest ja asutuses väljakujunenud tööpraktikast.

Sotsiaalabiameti konsultandid ja konsultant-arvestajad võtavad toimetulekutoetuse taotlejaid vastu 1-19 kuupäeval.
Esmakordsel toimetulekutoetuse taotlemisel pöördub klient elukohajärgselt konsultandi poole. Konsultant annab taotlejale nõu toetuse taotlemiseks vajalike nõuete täitmiseks. Konsultantide tööruumides on nähtaval kohal toimetulekutoetuse taotlemiseks vajalike dokumentide loetelu, mida tutvustatakse abitaotlejatele. Loetelu sisaldab kõiki põhilisi dokumente kooskõlas sotsiaalregistri pidamise põhimäärusega ja lähtudes riiklike sotsiaaltoetuste maksmise tingimustest ja korrast.

Alatise eluasemega seotud eluasemekulusid tõendavate dokumentidega pöördub toetuse taotleja konsultant-arvestaja vastuvõtule. Konsultant-arvestaja kontrollib antud aadressil elavate isikute arvu, eluruumi üld- ja normpinna suurust ja arveraamatuid, kviitungeid maksude ja teenuste tasumise kohta, mis on aluseks perekonna alatise eluasemega seotud kulude arvestamisel. Seejärel koostab konsultant-arvestaja eluasemetoetuse arvestuskaardi , mis sisaldab taotleja nime, perekonna suurust ja eluasemekulusid eluruumi üldpinna ning normpinna kohta.

Eluasemetoetuse arvestuskaardi esitab toetuse taotleja koos isikuid ja sissetulekuid tõendavate dokumentidega konsultandile. Konsultant koostab esitatud andmete alusel taotleja ja tema pereliikmete sissetulekute kohta õiendi. Esitatud andmete õigsust kinnitab taotleja õiendil oma allkirjaga. Õiendis on ka järgmine märge "olen teadlik, et valeandmete esitamise korral nõutakse mulle antud toetus kohtu korras tagasi". Eesti keelt mittevaldavad abivajajad kirjutavad nimetatud fraasile tõlke vene keeles käsitsi juurde.

Seejärel arvestab konsultant arvutiprogrammi SIS abil toimetulekutoetuse summa ja vormistab otsuse toetuse määramise kohta. Otsuse allkirjastavad konsultant ja toetuse taotleja.

Peale 22 kuupäeva esitavad konsultandid määratud toimetulekutoetuse nimekirjad ja kuuaruanded sotsiaalabiameti raamatupidamisele. Viimane koostab koondaruande ja esitab raha tellimise taotluse maavalitsusele. Peale raha laekumist sotsiaalabiameti arvele teeb raamatupidamine elektrooniliselt ülekanded abivajajate arvetele . Kui abivajajal arve pangas puudub, saab ta toimetulekutoetuse kätte sularahas sotsiaalabiameti kassast.

Juhul kui pank mingil põhjusel toetuse tagastas, esitas konsultant sotsiaalabiameti direktorile raporti tagastamise põhjuste kohta.

2.3 Kontroll toimetulekutoetuse maksmise üle

Tõhus vahend vältida riigieelarve raha ebasihipärast kasutamist on **sisekontroll**. Funktsioneeriv sisekontroll peaks tagama, et eraldatud raha kasutatakse seaduslikult ja otstarbekalt ning raha kasutamise kohta koostatud aruanded on õiged ja võrreldud.

- Narva Linnavalitsuse koosseisus puudub sõltumatu sisekontrolli üksus (siseaudiitor).
- Narva Linnavolikogu revisjonikomisjon ei olnud toimetulekutoetuse maksmist kontrollinud.
- Linnavalitsus ei olnud analüüsinud antud valdkonnaga seonduvaid riske ega selgitanud, millised neist võivad enim ohustada toimetulekutoetuse sihipärast kasutamist.

Linnavalitsuse Rahandusamet kontrollis sotsiaalabiameti finants-majanduslikku tegevust, sealhulgas toimetulekutoetuse maksmist 1998. a. Kontrolli tulemuste kohta koostati kontrolliakt 12.06.1998. a. Toimetulekutoetuse maksmisel puudusi ei avastatud.

Rahandusameti direktori Raissa Lihhusa teatel toimub sotsiaalabiameti revisjon sel aastal ning hetkel teeb rahandusamet selleks ettevalmistusi.

Ametisisene järelkontroll toimetulekutoetuse maksmisel toimib pidevalt. Auditiga hõlmatud perioodil on kontrollinud toimetulekutoetuse määramist ja maksmist sotsiaalabiameti töötajate grupp koosseisus vanemkonsultant A. Tsigareva, raamatupidajad E. Zorina ja N. Roots. Käesoleva aasta veebruaris ja märtsis on kontrollitud kõiki konsultante. Kontrollimise tulemuste kohta on koostatud aktid. Konsultantide poolt on aktid jäänud allkirjastamata.

Järelkontrollidega tuvastati, et kolmanda mikrorajooni konsultant on ühel juhul määranud toimetulekutoetust rohkem 150 krooni seoses lapsetoetuse mittearvestamisega. Teises mikrorajoonis leiti põhjendamatult makstud 202 krooni. See oli tekkinud seoses korteri eluasemekulude tasumisega kogu ulatuses, mitte aga üüritava pinna ulatuses. Enammakstud summad on järgmisel toetuse maksmisel kinni peetud. Sissetulekute õiendis on sel juhul ebaseaduslikult saadud summa võrra suurendatud sissetulekuid.

Toimetulekutoetuse määramise ja maksmise kuu koondaruannete koostamisel on kontrollinud üksikute abivajajate osas toetuse määramist vanemkonsultant akte koostamata. Küsimused on lahendatud sel juhul töökorras.

Toimetulekutoetuse määramist ja maksmist on aeg-ajalt kontrollinud asenduskonsultant ning esitanud ettekanded sotsiaalabiameti direktorile.

Ametisisese kontrolli tulemusel väljaselgitatud ebaseadusliku toetuse saamise kahtlusel on sotsiaalabiamet esitanud materjalid majanduspolitseile (vt 2.6 Sanktsioonid).

Raha sihipärase kasutamise eelduseks peale sisekontrolli on ka usaldusväärne **aruandlus.**

Sotsiaalabiameti pearaamatupidaja teatas iga kuu pärast 20. kuupäeva telefonitsi Ida-Viru Maavalitsuse sotsiaal- ja tervishoiuosakonna spetsialistile Anne Võsule toimetulekutoetuseks vajaliku summa. Nimekirjade esitamist maavalitsus ei nõua. Anne Võsu selgituse kohaselt võrdleb ta nõutud summat aruandes näidatud summaga ning 2001. aastal pole erinevusi esinenud.

Toimetulekutoetuse maksmise kulude kohta peeti raamatupidamises eraldi arvestust. Linnavalitsuse finantsaruannete ja Ida-Viru Maavalitsusele esitatud finantsaruannete võrdlemisel seisuga 30.06.2001 ja 30.09.2001 summad langesid kokku: linnavalitsuse raamatupidamise aruannete põhjal oli seisuga 30.09.2001 summa 17 992 150 krooni, maavalitsusele esitatud aruannete järgi 17 992 150 krooni.)

3.2 Toetuse otsustusõiguse liigne koondumine

Toetuste menetlemisel - taotluste kontrollimisel, nende põhjendatuse üle otsustamisel ja toetussummade määramisel - ei olnud järgitud kohustuste lahususe põhimõtet ega otsustamisõiguse liigsest koondumisest tulenevat riski.

Konsultant avas isikukaardi, kuhu kandis abitaotleja isikuandmed, arvestas arvutiprogrammi järgi toetuse suuruse, näitas väljamaksmise viisi ning koostas otsuse toetuse määramise kohta.

Ülesanded toetuse aluseks olevate andmete töötlemisel, dokumenteerimisel ja kontrollimisel on jaotatud konsultandi ja konsultant-arvestaja vahel. Eluaseme alatiste kulude tasumist abivajaja poolt kontrollib konsultant – arvestaja ning arvestab ka eluasemekulude hüvitamiseks vajamineva summa. Selle kohta koostab konsultant-arvestaja igakuuliselt eluasemetoetuse arvestuskaardi. Kaardile on kantud toetuse taotleja nimi, elukoht ja perekonda kuuluvate isikute nimed ning eluasemekulud eluruumi üld- ja normpinna kohta. Samuti on kaardile kantud võlg ja viivised eluasemekulude tasumisel. Kaart on allkirjastatud konsultant-arvestaja poolt.

Toetuse taotleja ja tema perekonnaliikmete isikuandmeid ja sissetulekuid kontrollib konsultant. Taotleja ja tema pereliikmete sissetulekute kohta koostab konsultant õiendi, mille allkirjastab toetuse taotleja märkega: "Kinnitan esitatud andmete õigsust. Olen teadlik, et valeandmete esitamise korral nõutakse mulle antud toetus kohtu korras tagasi".

Sissetulekute õiendi ja eluasemetoetuse arvestuskaardi alusel määrab konsultant arvutiprogrammi järgi toetuse suuruse ja teeb otsuse toetuse määramise ning maksmise viisi kohta. Otsus allkirjastatakse abivajaja ja konsultandi poolt.

Ametijuhendi järgi konsultandi tööülesannete hulka ei kuulu toetuse määramise otsuste tegemine. Seega ületavad konsultandid neile antud pädevust.

3.3 Toetuse maksmine vorminõudeid rikkudes

Toimetulekutoetuse aruannete põhjal on käesoleva aasta esimesel poolaastal makstud toetust Sotsiaalabiameti kassast 264 353 krooni. Kassa- ja pangalehed on alapealkirjaga "toimetulekutoetus" ning need on allkirjastanud sotsiaalabiameti direktor ja pearaamatupidaja.

2.4 Sanktsioonid

Sotsiaalhoolekande seadus sätestab, et teadlikult valeandmeid esitanud isikult nõutakse sotsiaalhoolekande korras saadu tagasi[4].

Ametisisese kontrolli tulemusel välja selgitatud ebaseadusliku toetuse saamise kahtlusel on sotsiaalabiamet käesoleval aastal esitanud majanduspolitseile 26 avaldust ebaseadusliku toimetulekutoetuse saamise osas. Ametile teadaolevatel andmetel on politsei nende avalduste põhjal algatanud 14 kriminaalasja. Sealhulgas 7 ebaseaduslikult toimetulekutoetust saanud isiku osas on välja arvestatud riigile ajavahemikul 01.01.1999 kuni 01.09.2001 tekitatud kahju ning sotsiaalabiamet nõuab neilt isikutelt 39 760 krooni tagastamist (lisa 1). Nimetatud isikuid kahtlustatakse toimetulekutoetuse taotlemisel sissetulekute varjamises ning Sotsiaalabiameti ja Tööhõiveameti petmises.

Teiste isikute osas toimub koos uurimisorganitega tekitatud kahju väljaselgitamine.

3. Toimetulekutoetuse maksmine protseduurireegleid eirates

3.1 Toetuse maksmine taotlejate avaldusteta ja toimikut avamata

Toimetulekutoetuse taotlejad ei esitanud sotsiaalabiameti konsultandile avaldust, nende andmed kanti kuupäeva märkimata arvestuskaardile ja arvutisse. See ei ole kooskõlas kehtestatud korraga[5], mis näeb ette taotluse esitamise jooksval kuul hiljemalt 20. kuupäevaks. Konsultandi vastuvõtul käinud taotlejad on registreeritud.

Kõigi taotlejate osas olid avatud toimikud, kuid paljudes toimikutes puudusid toimetulekutoetuse määramiseks vajalikud alusdokumendid. See on vastuolus riikliku sotsiaalregistri pidamise põhimääruse punktiga 19, mis näeb ette, et andmete alusdokumente säilitatakse abivajaja toimikus. Auditeerimise käigus ei leitud kahe taotleja toimikut.

Näiteks on Tõnu R. saanud pangalehtede järgi 2001. a. esimese 9 kuuga toimetulekutoetust 4500 krooni. Kontrollimise ajal tema toimikut ei leitud.

---

[4] Sotsiaalhoolekande seaduse § 47 lg 2
[5] VV 23.12.1996. a määruse nr 318 p 3 alapunkt 8

Sularahas toimetulekutoetuse saajad on põhiliselt ilma kehtivate isikudokumentideta isikud, kel ei ole võimalik pangas arvet avada või need, kes ei soovi maksta panga teenuste eest.

Ühel juhul maksti toetus välja volikirja alusel, mis ei olnud nõuetekohaselt vormistatud.

Dmitrijev, Igori toimetulekutoetus 500 krooni maksti välja tema emale Svetlana Tsernõsile 30.04.2001. a. tõestamata volituse alusel sotsiaalabiameti direktori loal. Volitaja põhjenduse kohaselt kaotas ta passi.

Mõned toetuse määramise otsused olid konsultandi poolt allkirjastamata.

Nii sai Nadezda, G. 15.05.2001. a. otsuse järgi toimetulekutoetust 2362 krooni. Otsusel puudub konsultandi allkiri.

Põhiliselt puudusid toimetulekutoetuse määramise otsustel konsultandi allkirjad 5. ja 6. mikrorajooni otsustel ajal, kui seal töötas asenduskonsutant.

4. Toimetulekutoetuse maksmine õigusakte eirates

Kehtivaid õigusakte eirates määrati toimetulekutoetust 1,0 miljoni krooni ulatuses ehk 66% kontrollitud valimist. Põhiliseks veaks oli eluasemekulude kompenseerimise andmete ja isikuandmete alusdokumentide ebatäielikkus või puudumine. Et nõutavad andmed ja dokumendid paljudel juhtudel puudusid ja seega ei saanud kindlaks teha, kas toetussumma oli õigesti määratud või mitte, pole kontrollijatel võimalik väita, kui suures ulatuses on õigusaktide eiramine kaasa toonud liigseid kulusid.

4.1 Toetuse maksmine materiaalse abina

Sotsiaalabiamet on mitu korda määranud toimetulekutoetust ühekordse materiaalse abina, arvestamata sotsiaalhoolekande seaduse sätteid toimetulekutoetuse maksmise kohta.
Reeglina maksti toimetulekutoetust kehtivate isikudokumentideta taotlejatele eesmärgiga aidata isikudokumentide ja elamisloa taotlemise vormistamisel. Taotlejad esitasid kirjaliku avalduse sotsiaalabiameti direktori nimele. Mõnel juhul on avaldustel direktori resolutsioon toetuse määramiseks, mõnel juhul on konsultandid selle ise otsustanud.

4.2 Toetuse maksmine varasema perioodi võlgnevuse katteks

Riiklike sotsiaaltoetuste maksmise korra järgi ei tohi valla- ega linnavalitsus katta eluasemekulude tasumisel varem tekkinud võlgnevusi[6].

Eluasemekulude arvestuskaartide andmed sisaldasid paljudel taotlejatel üüri- ja kommunaalmaksete võlga, kuid alusdokumentide puudumisel ei olnud auditeerimisega võimalik kindlaks teha, kui vajalik oli eluasemekulude kompenseerimine toimetulekutoetuseks eraldatud vahenditest.

Konsultant-arvestajate selgituste kohaselt kontrollivad nad eluasemekulude arvestuskaardi koostamisel põhjalikult antud kuus maksete tasumist ja varem tekkinud võla tasumiseks toetust ei määrata. Mõningatel juhtudel võivad aga elamuhaldusfirma poolt väljastatud andmed eluasemekulude kohta olla mitte õiged, sest taotleja tasutud summa ei ole jõudnud veel makse saaja arvele, kuid taotlejal on kviitung tasumise kohta olemas.

4.3 Toetuse maksmine puudulike andmete ja dokumentide alusel

Toimetulekutoetuse saamiseks vajalike andmete ja dokumentide loetelu on kehtestatud Vabariigi Valitsuse kinnitatud riikliku sotsiaalregistri pidamise põhimääruses[7]. Määruse järgi peab esitama järgmised andmed: perekonnanimi, eesnimi, isikukood, elukoha aadress, andmed kodakondsuse ja elamisloa, hariduse, perekonnaseisu, sotsiaalse seisundi, haiguskindlustuse, töövõimetuse, puude ja töökoha kohta. Sama tuleb esitada perekonnaliikmete kohta. Peale isikuandmete tuleb esitada elatisraha õiend ning dokumendid perekonna kuusissetuleku ja alalise eluasemega seotud alaliste kulude kohta.

Nimetatud põhimäärus sätestab, et dokumente, mis olid toetuse määramise aluseks, säilitatakse taotleja toimikus. Kontrollimisel selgus, et paljudel juhtudel neid ei säilitatud. Konsultantide sõnutsi on koopiate hankimise põhiliseks takistuseks paljundustehnika puudumine. Abivajajatel puudub raha dokumentide koopiate tegemiseks.

Rohkem on alusdokumente säilitatud 5, 6, 7 ja 8 mikrorajooni toimikutes. Auditeerimise ajal hakkasid konsultandid alusdokumente täiendavalt hankima. 7. ja 8. mikrorajooni toimikutes on passi ja töötukaartide koopiad enamuse taotlejate osas olemas.

---

[6] VV 23.12.1996. a määruse nr 318 p 10
[7] VV 8.07.1999. a määrusega nr 214 kinnitatud "Riikliku sotsiaalregistri põhimäärus"

Vanemkonsultandi selgituse kohaselt hakatakse alates 01.12.2001. a. toimikutes säilitama kõiki toimetulekutoetuse määramisel vajalikke alusdokumente. Praegu tehakse selleks ettevalmistusi.

Näiteks sai Jüri S. toimetulekutoetust 23.07.2001. a kassalehe alusel 500 krooni. Toimik tema kohta puudub. Samuti ei olnud tema osas andmeid arvutisse sisestatud.

Nikolai L. sai toetust käesoleva aasta juuli ja augustikuus kokku 1086 krooni toetuse määramiseks vajalikke dokumente esitamata. Tema 18.07.2001. a. avaldusest nähtub, et ta dokumendid ja töötu kaart varastati. Politsei tõend toimunud varguse kohta puudub. Hiljem ta toetust pole taotlenud. Antud juhul ei olnud toetuse maksmine põhjendatud.

4.3.1 Toetuse maksmine eluasemekulusid tõendamata

Riikliku sotsiaalregistri pidamise põhimääruse[8] alusel on toimetulekutoetuse määramisel vajalik eluasemekulude kohta esitatud elamuvaldaja (või eluasemekulude arvestaja) õiend, mis sisaldab andmeid antud aadressil elavate isikute arvu, eluruumi üld- ja normpinna suuruse ning üld- ja normpinna ulatuses arvestatud eluasemekulude kohta.

Ilmnes, et sotsiaalabiametis olid eluruumi üld- ja normpind ning eluasemekulud küll arvestuskaartidele kantud, kuid puudusid alusdokumendid kommunaalkulude ja üüri tasumise kohta.

Riiklike sotsiaaltoetuste maksmise korra punkti 10 järgi makstakse toimetulekutoetust taotlejale, kes tasub ise oma alalise eluasemega seotud alalised kulud. Tuleb arvestada, et eluasemekulude arved esitatakse kõikidel juhtudel ainult korteri omaniku nimele. Kuna eluasemekulusid tõendavad alusdokumendid puudusid, siis ei olnud võimalik kontrollida, kes nimelt ja millise perioodi eest oli eluasemekulud tasunud.

Elamuseaduse § 29 lõike 2 alusel ei või üürilepingu iseseisvaks aluseks olla toa osa või tuba, mis on seotud teise toaga ühise sissekäiguga, kaudselt köetav tuba, samuti abiruumid (koridor jne). Toimetulekutoetuse määramisel neid nõudeid mõnel juhul ei järgitud. Näiteks üüris inimene oma perekonna liikmele välja osa endale kuuluvast eluasemest ning viimane taotles ja sai toimetulekutoetust. Peale üürimise ebaseaduslikkuse ei ole ka selge, kas "üüritud" pinna eest maksis see, kes sai toimetulekutoetust

[8] "Riikliku sotsiaalregistri põhimäärus", p 18 lg 14

Näiteks üürib Jelena T. Rahu 16/3-64, koos kahe lapsega tema emale Valentinale kuuluvast kolmetoalisest korterist (67 m^2) pinda 47 m^2 üürilepingu alusel, mis on sõlmitud 20.10.2000. a. Enne seda toimetulekutoetuse arvestamisel oli Valentina pereliige. Toimetulekutoetust maksti Jelena T.-le 2001. a. 9 kuuga 13 754 krooni. Toimikus puuduvad passi ja töötu kaardi koopiad.

Leonid M. Kangelaste 16-77, üürib 01.09.2000. a. sõlmitud üürilepingu alusel tema emale Niinale kuuluvast 2-toalisest korterist (43,9 m^2) pinda 29 m^2. Leonid M. sai 2001. a. esimese 9 kuuga toimetulekutoetust 8793 krooni.

Üürilepingud on allkirjastanud AS Narva Elamuvaldus.

Konsultantide selgituse kohaselt klientide sõnutsi pärinevad ideed ühele pereliikmele korteri osa üürimiseks elamuvaldusasutustelt ja korteriühistute juhtkondadelt. Viimased põhjendavad võimalust sellega, et üüritavasse tuppa on eraldi sissekäik, mitte teise toa kaudu.

Toetuse saaja Juri F. elab isikuandmete järgi aadressil Energia 6-48, sissekirjutatud on aadressil Hariduse 28-11. Ühiselamu komandandi tõendi järgi üürib Juri F. ühiselamus Energia 6-48 tuba Rimma V-lt. Toimikus üürileping puudub. Konsultant ei tea, kelle nimele esitatakse üüriarved ja kes nende eest tegelikult tasub. Juri F. on saanud toimetulekutoetust 2001. a. esimese 9 kuu jooksul 2760 krooni.

4.3.2 Toetuse maksmine perekonnaliikmete andmete puudumisel

Riiklike sotsiaaltoetuste maksmise tingimuste ja korra punkti 2 järgi on toimetulekutoetuse määramise aluseks perekonna sissetulek, kusjuures perekonnaliikmeteks loetakse toimetulekutoetuse taotlejat, tema abikaasat või temaga abielulistes suhetes olevat samas eluruumis alaliselt elavat isikut, nende ülalpidamisel olevaid lapsi ja vanemaid või teisi ühtset tuluallikat ühiselt kasutavaid või ühise majapidamisega isikuid. Seega on toetuse määramiseks vajalikud andmed kõigi perekonnaliikmete, sh nende kuusissetulekute ja alalise eluasemega seotud alaliste kulude kohta[9]. Nende andmete esitamise nõuet ei olnud mitmel juhul järgitud .

Niina J. Tiimani 18-109, elab tema avalduse järgi koos tütre, viimase abikaasa ning lastega. Niina J-le on makstud 2001. a. 9 kuuga toimetulekutoetust 4500 krooni (igakuuline toimetulekupiir). Toetuse määramisel ei ole lähtutud pere kõigi liikmete sissetulekutest. Andmed teiste pereliikmete kohta puuduvad. Toetuse määramine antud juhul ühele pere liikmele eraldi on vastuolus riiklike sotsiaaltoetuste maksmise tingimuste ja korraga.

[9] "Riikliku sotsiaalregistri põhimäärus", p 13

Valentina J. Rakvere 89-41, pere on toetuse taotlemiseks esitatud dokumentide ning eluasemekulude arvestuskaardi järgi 4 liikmeline. Valentina J-le on juuli ja augustikuus makstud toimetulekutoetust lähtudes 5 liikmelisest perest tema kirjaliku avalduse alusel. Täiendavalt on näidatud pereliikmena Vjatseslav, kes väidetavalt on Valentina abikaasa vend, kellel ei olevat kuskil elada ja kes on töötu ning lahutatud. Andmed Vjatseslavi kohta puuduvad nii toimikus kui ka arvutis. Valentina J.-le maksti toetust 2001. a juuli ja augustikuus kokku 4268 krooni.

Vladimir N. Kevade 3-67, sai 2001. a esimese 9 kuuga toimetulekutoetust 9503 krooni. Toetust on määratud lähtuvalt kaheliikmelisest perekonnast. Esitatud andmete järgi on pere kolmeliikmeline.

Mõningatel juhtudel elab toimetulekutoetuse saaja pereliige Venemaal (põhiliselt Leningradi oblasti Kingissepa rajoonis), kuid sissekirjutus on Narvas. Neil juhtudel on taotleja esitanud avalduse, milles teatab, et abikaasa elab eraldi. Konsultant on kontrollinud asja kohapeal ja võtnud tunnistajatelt (majaelanikelt) allkirjad, et isik tegelikult ei ela selles korteris.

Valentina L. Suur 19-18, sai selle aasta esimese 9 kuuga toimetulekutoetust 11 524 krooni. Taotleja on antud aadressil sissekirjutatud koos täisealise poja Sergeiga. Sissetulekute õiendis on Sergei staatus tööotsija. Koopia töötu kaardist toimikus puudub. Valentina L. teatas veebruarikuus, et poeg Sergei elab ja töötab Venemaal Voronezi oblastis ning palus talle toetust mitte arvestada. Juunis teatas taotleja, et poeg tuli Venemaalt tagasi ja talle arvestati toetust lähtudes kaheliikmelisest perest. Alates septembrist arvestati toetust jälle ühele inimesele kuna Sergei ei tõendanud oma staatust.

Toetuse saaja Tatjana I. Kooli põik 29-6, omab sissekirjutust koos tütarde Jelena ja Mariaga. Toimetulekutoetust sai ta 2001. a esimese 9 kuuga 8007 krooni. Tatjana I. 28.01.2001. a. avalduse järgi viibib Jelena 2 aastat välismaal. Toetus on määratud ilma Jelenata. Jelena abikaasa ja nende sissetulekute kohta andmed puuduvad.

4.3.3 Toetuse maksmine magistrantidele

Kooskõlas riiklike sotsiaaltoetuste tingimuste ja korra punktiga 3 perekonna arvestusliku toimetulekupiiri määramisel arvatakse perekonna koosseisu ka perekonnast ajutiselt eemalviibivad Eesti Vabariigi riiklike või Haridusministeeriumi poolt väljaantud koolituslubasid omavate õppeasutuste päevases õppevormis õppivad õpilased ja üliõpilased, samuti ajateenijad.

Toimetulekutoetuse taotlejale Natalja A.-le, Puškini 23-18, on 2001. a 9 esimese kuu jooksul makstud toetust 2426 krooni. Tema pere koosseisus on loetud toimetulekutoetuse saajaks ka Svetlana S., kes 15.03.2001. a. esitatud Tartu Ülikooli tõendi järgi on magistrant. Riiklike sotsiaaltoetuste tingimuste ja korra järgi ei ole võimalik toimetulekutoetuse maksmine magistrantidele.

4.3.5 Toetuse maksmine väiksema elatisraha saamisel

Riikliku sotsiaalregistri pidamise põhimääruse kohaselt on toimetulekutoetuse määramisel vajalikuks alusdokumendiks tõend elatisraha saamise kohta või täitevameti tõend elatisraha mittesaamise kohta[10]. Perekonnaseaduse § 61 lõike 2 järgi elatis lapsele määratakse kindlaks igakuise elatusrahana, lähtudes kummagi vanema varalisest seisundist ja lapse vajadusest. Lõike 3 järgi igakuine elatusraha ühele lapsele ei või olla väiksem kui veerand Vabariigi Valitsuse kehtestatud kuupalga alammäära.

Toimetulekutoetuse taotlejate toimikutes on tõendid elatisraha saamise või mittesaamise kohta olemas. Taotlejad, kes ei ole endise abikaasa asukohta veel kindlaks teinud ning taotlevad elatisraha saamist, on esitanud sotsiaalabiametile kirjavahetuse teiste riikide saatkondade ja ametiasutustega elatisraha nõudmise kohta. Toimikutes on kirjavahetus Venemaa, Valgevene ja Kuuba Vabariigi saatkondadega. Leningradi oblasti asutuste poole elatisraha saamise küsimustes on pöördunud sotsiaalabiamet ka iseseisvalt ja saanud kõigil juhtudel ka vastused.

Saadud elatisraha suuruses esines probleeme sõltuvalt teiste riikide töö tasustamise tasemest võrreldes Eesti seadustega.

Juhul kui endine abikaasa töötab Venemaal, on sotsiaalabiameti töötajad nõudnud tema tööandjalt tõendi esitamist töötasu kohta. Seejärel on töötasu rublades ümberarvestatud kehtiva kursiga Eesti kroonidesse ning arvestatud sellelt summalt 25% elatisraha suuruseks. Kõigil nimetatud juhtudel jääb elatisraha summa alla 400 krooni (lähtudes Eesti miinimumpalgast).

Selline elatisraha arvestamine toimetulekutoetuse määramisel on vastuolus perekonnaseadusega.

Valeria B. Gerassimovi 4-41, maksti toimetulekutoetust 2001. a. esimese 9 kuu jooksul 6828 krooni. Toetuse saaja on isikuandmete järgi lahutatud ning kasvatab poega Toomast, kes on õpilane ja saab samuti toimetulekutoetust. Sissetulekute õiendi järgi elatisraha endine abikaasa Aleksander B. poja kasvatamiseks ei maksa. Toimikus puudub tõend elatisraha mittesaamise kohta. Toimikus on Narva Linnakohtu menetluse lõpetamise määrus 12. 05. 1995. a. Endine abikaasa elab Venemaal.

[10] "Riikliku sotsiaalregistri põhimäärus", p 18 lg 13

Konsultantide selgituse kohaselt Narva kohtutäiturid ei lahenda kohtuotsuse täitmist kui alimente maksev subjekt elab väljaspool Eestit.

Natalja P. Tallinna mnt 34-127, sai 2001. a esimese 9 kuu jooksul toimetulekutoetust koos kahe lapsega 7918 krooni. Lapse Germani ülalpidamiseks esitas Natalja P. hagi Mihhail M. vastu, kes elab Vene Föderatsioonis. Toimikus olevate dokumentide järgi pidi toimuma kohtuistung 10.05.2001. a. Kohtuistungi tulemuste kohta puuduvad toimikus andmed. Toimetulekutoetust maksti ilma elatisraha saamist või mittesaamist tõendava dokumendita.

Tatjana B. Tiimani 18-75, sai toimetulekutoetust käesoleva aasta 9 kuuga 18 818 krooni. Taotleja on lahutatud ja omab 3-liikmelist peret. Narva Linnakohtu otsusega nr 2-527 20.03.1996. a. peab taotleja saama laste Anna ja Glebi ülalpidamiseks endiselt abikaasalt Eduard B.-lt igakuuliselt 340 krooni elatisraha. Tegelikult alimente ei saanud.

Ljobov K. peab Narva Linnakohtu 16.07.2001. a. otsuse järgi saama laste Anastassia ja Maria ülalpidamiseks abikaasalt Aleksander K.-lt igakuuliselt 900 krooni. Toimikus puudub tõend elatisraha mitte saamise kohta, samuti puuduvad andmed abikaasa kohta. Käesoleva aasta esimese 9 kuu jooksul maksti talle toimetulekutoetust 10 812 krooni, arvestamata elatisraha.

4.3.6 Toetuse maksmine elamisloata isikutele

Sotsiaalhoolekande seaduse järgi on sotsiaalteenuseid, -toetusi ja muud abi õigus saada Eesti Vabariigi jurisdiktsiooni all oleva territooriumi alalisel elanikul, kui välislepinguga ei ole sätestatud teisiti. Alaliseks elanikuks on Eestis elav Eesti kodanik või Eestis elav välismaalane, kellel on alaline elamisluba. Enne 1990. aasta 1. juulit Eestisse asunud ja endise Eesti NSV alalise sissekirjutuse alusel Eestis viibival välismaalasel on õigus saada sotsiaalteenuseid, -toetusi ja muud abi Eestis viibimise juriidilise aluse tähtaja lõppemiseni[11].

16.03.2000. a oli Sotsiaalministeeriumi esindaja (sotsiaaltoetuste osakonna juhataja Merle Malvet) mitteametlikult teatanud Ida-Viru Maavalitsusele, et need isikud, kes on õigeaegselt esitanud elamisloa saamise või pikendamise taotluse, kuid pole veel otsust kätte saanud, võivad saada toimetulekutoetust. Toetust võivad saada ka enne 1990. aasta 1. juulit Eestisse asunud ja siin endise ENSV alalise sissekirjutuse alusel viibivad isikud, kui nad ei ole vahepeal mujal elanud. Siiski tuleb neid sundida alalist elamisluba taotlema ja vajaduse korral dokumentide vormistamisele kaasa aidata.

[11] Sotsiaalhoolekande seaduse § 4 lg 2

Selle aasta esimesel poolaastal oli vastavalt aruandlusele rahuldatud Narva linnas 5116 tähtajalise elamisloaga isikute taotlust, mis moodustab 35,3% kõigist taotlejatest. Neile on makstud toimetulekutoetust 4,8 miljonit krooni ehk 35% kogu makstud toetusest.

Auditeerimisel ilmnes, et toimetulekutoetust maksti ka isikutele, kes toetuse taotlemise hetkel tähtajalist elamisluba ei omanud. Nimetatud isikutele toetuse määramisel nõudis sotsiaalabiamet selgitust elamisloa puudumise põhjuste kohta ning kontrollis Vabariigi Valitsuse 23. novembri 1999. a. määruse nr 362 "Elamisloa ja tööloa taotlemise, andmise, pikendamise ning tühistamise kord" nõuete täitmist toetuse taotlejate poolt. Toetuse taotlejatel soovitati lähtuvalt eespooltoodud määruse punktist 11 nõuda Kodakondsus- ja Migratsiooniametilt (KMA) tõendi väljastamist esitatud elamisloa taotluse registreerimise ja menetlusse võtmise kohta ning selle esitamist sotsiaalabiametile. Toimikutes säilitatakse KMA tõendeid elamisloa taotluse esitamise, KMA ettekirjutusi Eestis elamise seadustamise ja KMA kutseid Eestist lahkumise ettekirjutuse saamiseks kohta.

Samal ajal maksti toetust ka isikutele, kelle toimikutes mainitud tõendid puudusid. Reeglina olid need hiljuti kinnipidamiskohast vabanenud isikud, kes põhjendasid elamisloa taotluse esitamata jätmist elatusallikate puudumisega. Sotsiaalabiameti töötajate selgituste kohaselt lähtuti toetuse maksmisel Sotsiaalministeeriumi 16.03.2000. a. selgitusest Ida-Viru Maavalitsusele, sest enne kinnipidamiskohta sattumist olid nad Narva elanikud. Sisuliselt maksti neile toimetulekutoetust sotsiaalabina elamisloaga seotud dokumentide vormistamiseks.

Nii sai Nikolai S. 25.07.2001 .a. avalduse alusel toetust dokumentide vormistamiseks.
Jan V. sai 25.01.2001. a. avalduse alusel toetust 500 krooni dokumentide vormistamiseks.
Valentina V. sai juunis toetust avalduse alusel dokumentide vormistamiseks.

Tatjana S. peres on 4 liiget, kuid tema pereliikmed ei ole senini vormistanud dokumente. KMA ettekirjutuse järgi oli vaja Eestis elamine seadustada kuni 12.03.2000. a.

Mõningatel juhtudel oli siseminister andnud erandkorras loa esitada taotlus.

Toimetulekutoetuse taotleja Galina R. ei esitanud Kodakondsus- ja Migratsiooniametile õigel ajal taotlust elamisloa saamise kohta. Tema avalduse alusel andis siseminister kirjaga 05.04.2000. a. erandina loa taotleda elamisluba hiljem. Galina R. esitas siseministri loa alusel taotluse elamisloa saamiseks alles 16.10.2001. a. Abitaotleja toimikus on avaldus 18.07.2000. a. sotsiaalabiameti direktori nimele toetuse saamiseks seoses dokumentide vormistamisega. Konsultant ei ole seda avaldust direktorile edastanud, vaid on otsustanud toimetulekutoetuse määramise ise. Galina R. on saanud toimetulekutoetust 2001. a. esimese 9 kuuga 3300 krooni.

Ljudmilla R. koos tütre Jelenaga ei esitanud õigeaegselt taotlust elamisloa saamiseks. Taotluse Kodakondsus ja Migratsiooniametile esitasid nad alles 04.10.2001. a. Vaatamata elamisloa puudumisele sai Ruslanova, Ljudmila koos tütrega toimetulekutoetust 2001. a. esimese 9 kuuga 5600 krooni.

Õdedele Minajeva, Natalja ja Olga M-le on makstud toimetulekutoetust 2001. a. oktoobris kummalegi 500 krooni. Nimetatud isikud ei oma elamisluba ega kehtivaid isikudokumente. Nad ei esitanud tähtaegselt taotlusi Kodakondsus ja Migratsiooniametile elamisloa saamiseks. Välismaalase passid aegusid 05.07.2000. a. Siseminister oma kirjaga 11.05.2001. a. lubas neil erandina taotleda elamisluba tähtajast hiljem. Natalja ja Olga esitasid sotsiaalabiameti direktorile käesoleva aasta oktoobris avalduse toetuse saamiseks välismaalase passi vormistamiseks. Avalduses mainisid nad, et nende passid on valmis, kuid raha puudusel ei ole võimalik kätte saada. Sotsiaalabiameti direktor lubas maksta kummalegi 500 krooni toimetulekutoetust.

4.3.7 Toimetulekutoetuse maksmine kodututе öömaja asukatele

Riiklike sotsiaaltoetuste maksmise tingimuste ja korra punkt 3 alapunkt 10 järgi toimetulekutoetust makstakse toetuse taotlejale, kes tasub ise oma alatise eluasemega seotud alalised kulud. Nimetatud nõuet on toimetulekutoetuse maksmisel kodututele rikutud.

Toimetulekutoetust maksti kodututе öömaja (Karja 6a) teenust kasutavatele isikutele. Neile maksti igakuuliselt toimetulekupiiri summa (500 krooni). Näiteks Anatoli S. sai toimetulekutoetust käesoleva aasta 9 esimese kuu jooksul 4500 krooni ja Rufhat A. 4000 krooni.

Kodututе öömaja teenust kasutavad isikud esitasid toetuse saamiseks igakuuliselt kodututе öömaja direktori poolt koostatud vastavasisulised õiendid, mis on toimikutes säilitatud.

Et antud isikuile on tagatud eluase, mis ei ole käsitletav alalise eluasemena, ja kuna eluaseme kasutamise eest selle elanikud ise ei tasu vajaminevaid kulusid, siis puudub alus kodututе öömaja elanikele toetust määrata toimetulekutoetuse rahast.

Kuna Eesti on ühinenud ÜRO majanduslike, sotsiaalsete ja kultuurialaste õiguste paktiga, mille artikkel 11 kohaselt peab riik tunnustama igaühe õigust piisavale toitumisele, riietusele ja elamule, siis ta peab selle abi ka tagama. Sotsiaalhoolekandeseadusest tulenevalt ei saa neile toimetulekutoetust määrata. Abi võiks anda näiteks kohaliku omavalitsuse toetusena.

5. Ettepanekud

Auditi tulemustest lähtudes teeb Riigikontroll Narva Linnavalitsusele järgmised ettepanekud.

1. Nõuda Sotsiaalabiametilt toimetulekutoetuse maksmisel kõigi toetusi puudutavate õigusaktide järgimist.
2. Kinnitada toimetulekutoetuse maksmiseks protseduuri reeglid.
3. Korrastada olemasolevad toimetulekutoetuse maksmisega seonduvad materjalid ning kõik nõutavad alusdokumendid edaspidi toimikutes säilitada.
4. Lõpetada toimetulekutoetuse maksmine tähtajalist elamisluba mitteomavatele isikutele, kes pole tähtaegselt taotlenud Kodakondsus- Migratsiooniametilt elamisloa menetlemist.
5. Jätta toimetulekutoetuse taotlused rahuldamata juhtudel, kui need on esitatud abi saamiseks eelmistel perioodidel tekkinud võlgnevuse katmiseks või materiaalse abi osutamiseks ja mida ei saa määrata toimetuleku reeglistikust lähtudes.
6. Lõpetada toetusraha maksmine kodutute öömaja elanikele toimetulekutoetuseks eraldatud rahast.

Maidu Lääne
auditijuht

Saima Strenze
auditispetsialist

28 detsember

Vastavalt Riigikontrolli seaduse § 29 lg-le 2 oleme kontrolliakti kätte saanud .... ~~novembril~~ 2001. aastal ja aktiga tutvunud. Vajadusel esitame selgitused ja vastuväited ... ~~detsembril 2001. aastal.~~ kuni 28 jaanuar 2002 a.

Imre Liiv
Narva ~~linnapea~~

Lisa 1

Aastatel 1999 kuni 2001 ebaseaduslikult toimetulekutoetust saanud isikutelt raha tagasinõudmine

Nimi	Aadress	Summa
1.Kostrjukova, Julia	Kerese 24-41	1418
2. Guseva, Olga	Tiimani 6-143	12 277
3. Oreskova, Jelena	Tallinna mnt. 63a-9	8322
4. Katsanova, Vera	Puskini 65-37	2453
5. Fjodorova, Tatjana	Võidu 9-68	3091
6. Mohareva, Ljudmila	Kangelaste 23-47	8846
7. Varsavskaja, Jelena	Võidu 13-40	3353
Kokku		39 760

Lisa 2

Toimetulekutoetust saanud isikud, kes ei omanud tähtajalist elamisluba

Nimi	Krooni
Dmitrijev, Igor	4000
Ivanov, Mihhail Uusküla 5-11	4500
Ketskassova, Ljubov Kreenholmi 32-50	900
Kozlov, Anatoli Kreenhomi 40-26	3107
Rabussova, Marianna Kreenholmi 40-51	4600
Rumjantseva, Galina Kreenholmi 40-27	3300
Sokovaja,Tatjana Kreenholmi 40-47	11900
Frolova,Valentina Viru 3-28	2040
Tarakanova, Jelena Võidu 17-28	900
Veigo, Aleksandr Kreenholmi 40-29	825
Vezbitski, Jan Kanepi 1	500
Slivina, Jevdokia Suur 17-3	1923
Vinogradova, Liidia Vestervalli 17-42	1000
Mistsenko, Irina Kerese 3-80	1150
Mussatova, Natalja Kreenhomi 32-22	3900
Butsina, Olga Kerese 3-95	900

Veigo, Valentina Oru 11-3	500
Kerro, Igor Viru 3-339	1500
Smirnov, Jüri Bastrakovi 5-15	500
Petrov, Mihhail Puskini 4-37	500
Smirnov, Nikolai Kerese 3-14	500
Kokku	48 945